

יוני 2023	בתוקף מתאריך:	 משרד התיישבות והמשימות הלאומיות
1	מהדורה מס':	
כלל אגפי המשרד ועובדיו	תחולה:	
עמוד 1 מתוך 4		
קשר של עובדי המשרד עם שדלנים		נוהלי משרד

1. כללי

קשר בין שדלנים לעובדי ציבור ובכלל זה עובדי המשרד, עשוי לסייע ולטייב את פעילות הרשות המנהלית. לעיתים, קשר זה אף נדרש כחלק מקיום חובות המוטלות עליה מכוח עקרונות המשפט המנהלי. כך, למשל, במקרים שבהם נדרשת הרשות המנהלית לקיום חובת שימוע או לצורך איסוף תשתית עובדתית ראויה בטרם קבלת החלטה.

לצד התועלת, קשר של עובד ציבור עם שדלן טומן בחובו חשש למשוא פנים, לפגיעה בשוויון ולהשפעה פסולה. אילוץ זמן וקשיים נוספים מובילים לכך שלא תמיד יהיה באפשרותו של העובד לקיים קשר שווה ואחיד עם כלל הגורמים הרלוונטיים לקבלת החלטה. קשיים אלה עלולים ליצור עיוות בהליך קבלת ההחלטות ברשות המנהלית וכן לפגוע באמון הציבור בה. כמו כן, יכול להתעורר חשש ליצירת מצגים של עובדי המשרד כלפי גורמי חוץ, בפועל או למראית עין.

היבטים נקודתיים של הקשר עם גורמי חוץ מוסדרים בחוק, בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, בתקנון שירות המדינה (תקשי"ר), בהוראות תקנון כספים ומשק (תכ"ס) ובנהלים שונים.

ההנחיות האמורות כוללות, בין היתר, את הוראות חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979 ופרק 42.7 לתקשי"ר, שכותרתו "פרסים, מתנות וטובות הנאה".

עוד נזכיר את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.0004 בעניין "הבטחות מנהליות". כפי שצוין בהנחיית היועץ בכל התחייבות שיש לה השלכה כספית, הגורמים המוסמכים לייצג את המדינה הם רק אלה שנקבעו על פי חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, או אלו שנקבעו על פי דין אחר, ולא ניתן באמצעות הבטחה מנהלית לפעול בניגוד לסדרי מנהל תקינים ולעקוף הליכי מכרזים, תמיכות או כל הליך הקצאה אחר על פי דין.

היבטים אחרים של הנושא אינם מוסדרים באופן מפורש, אך חלים עליהם עקרונות המשפט המנהלי ובכלל זה: החובה לפעול כנאמני הציבור כולו, בסמכות, בענייניות, בשוויון, בסבירות ובשקיפות. כך למשל, בהליכים שונים מוסדר אופן שמיעת עמדות הציבור לרבות גורמים בעלי אינטרס, באמצעות הפצת תזכיר חקיקה להערות הציבור, הפצת "קול קורא" לשמיעת עמדות, מפגש עם בעלי עניין כחלק מהליך של הערכת השפעות רגולציה חדשה, ואופן מתן הערות והבהרות להליכי מכרזים ומבחני תמיכות.

יוני 2023	בתוקף מתאריך:	 משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות
1	מהדורה מס':	
כלל אגפי המשרד ועובדיו	תחולה:	
עמוד 2 מתוך 4		
קשר של עובדי המשרד עם שדלנים		נוהלי משרד

2. מטרת הנוהל

2.1. מטרת הנוהל ליצור מספר מנגנונים שתכליתם לצמצם את החששות המפורטים לעיל באמצעות התווית הליכי עבודה ויצירת מנגנונים של שקיפות, פיקוח ובקרה.

3. הגדרות

3.1. "עבודת מטה לצורך קבלת החלטה" - עבודת מטה לצורך קבלת החלטה, שקילת קבלת החלטה, שקילת מתן המלצה לקבלת החלטה, או כל הליך מינהלי אחר (כגון: ייזום הליכי חקיקה, הצעת החלטת ממשלה, החלטת שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, החלטת המנכ"ל או כל החלטה מקצועית של גורם מקצועי מוסמך במשרד).

3.2. "עובד" - עובד המשרד המוסמך לדון ו/או לקבל החלטות בעניינים הנמצאים תחת אחריותו המקצועית.

3.3. "עובד בכיר רלוונטי" - מנכ"ל המשרד, סמנכ"ל או ראש יחידת סמך, לפי העניין.

3.4. "פגישה" - היוועדות עם אדם אחר שנקבעה מראש, בין אם נערכת באופן פיזי ובין אם באמצעים דיגיטליים או טלפוניים.

3.5. "שדלן" - מי שדרך עיסוק או בתמורה למען לקוח או למען מעסיקו, נוקט פעולות לשכנוע עובד מדינה במשרד/יחידה בקשר לתפקידו ביחס לפעילות כלכלית, ולרבות בקשר לתיקוני חקיקה או תקנות או לשינוי מדיניות ונהלים פנימיים ביחס לפעילות כלכלית כאמור, לבחירת זוכה בהליך לפי דיני המכרזים או למתן אישור אסדרתי כמשמעו בחוק עקרונות ההסדרה, תשפ"ב-2021, וכד'; ולמעט אלה:

3.5.1. מי שמיצג אדם במסגרת קבלת קהל שנעשית כחלק ממהלך העסקים הרגיל של היחידה הממשלתית;

3.5.2. מי שמיצג אדם בהליך מעין שיפוטי בפני עובד מדינה או בקשר להליך שיפוטי שהמדינה היא צד לו;

3.5.3. מי שעובד בגוף יציג כדוגמת הסתדרות העובדים הכללית החדשה והתאחדות התעשיינים;

3.5.4. מי שממלא תפקיד על פי חוק בשירות המדינה ברשות מקומית או בתאגיד שהוקם בחוק, אף אם אינו עובד, ונוקט פעולות כאמור במסגרת תפקידו ובקשר לסמכויותיו ולתפקידים של הגוף שבעבורו הוא פועל.

4. הנחיות לביצוע

4.1 פגישה עם שדלנים

על כל עובד מוטלת חובה לפעול ללא משוא פנים וללא הפליה במסגרת תפקידו ולקבל החלטות משיקולים ענייניים ומקצועיים בלבד. בתוך כך מובהר כי במסגרת קידום עבודת המטה לצורך קבלת ההחלטה, וביתר שאת במקרים בהם התחילה לבקשת שדלן, על הגורם המקדם את עבודת המטה לוודא כי לכלל הגורמים הנוגעים לאותו עניין ניתנה ההזדמנות להביא את עמדתם בפניו, ובכלל זה:

יוני 2023	בתוקף מתאריך:	 משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות
1	מהדורה מס':	
כלל אגפי המשרד ועובדיו	תחולה:	
עמוד 3 מתוך 4		
קשר של עובדי המשרד עם שדלנים		נוהלי משרד

נציגי הגופים המסחריים, ארגונים ציבוריים, מכוני מחקר וכיו"ב. ניתן לבצע הליך שמיעה כאמור באמצעות פרסום עיקרי ההליך המוצע להערוך הציבור בדומה למקובל לגבי הליכי חקיקה. בנוסף על האמור בסעיף 4.1, כללים אלה יחולו על פגישה של עובד המשרד עם שדלן:

4.1.1 חובת תאום, תיעוד ורישום

א. תאום פגישה של עובד עם שדלן, תיערך רק בתיאום מראש של נושא הפגישה ומועדה. כמו כן היא תעסוק רק בנושא שתואם מראש. הפגישה תירשם מראש ביומנו של העובד. על העובד לוודא לפני הפגישה מיהו הלקוח אותו מייצג השדלן לעניין פגישה זו.

ב. תיעוד בסמוך ככל האפשר לאחר סיום הפגישה, יתעד העובד את פרטי הפגישה, לרבות פרטים אלה: מועד הפגישה, מהות הפנייה לעובד והנושא שבו היא עסקה, זהות השדלן שהשתתף בה וזהות כלל הנוכחים בשיבה, זהות הלקוח של השדלן, וסיכום תמציתי של האמור בפגישה. יובהר כי המדובר בתרשומת פנימית של ישיבה שאין להעביר אותה לגורמי חוץ, אלא אם מתחייב לפי דין או הוראה מינהלית על פי דין.

ג. על פגישה בין עובד לשדלן חל חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ופרטיה (כגון תאריך, מקום, נושא ומשתתפי הפגישה), ככלל, לא יהיו חסויים, בכפוף להוראות החוק. מידע זה עשוי להתפרסם במענה לבקשת לפי החוק, ואף באופן יזום במקרים המתאימים.

4.1.2 דיווח פנימי על הפגישה:

א. בסמוך ככל האפשר לסיום תיעוד הפגישה, על העובד להעביר בכתב לממונה עליו את פרטי התיעוד כאמור בסעיף 4.1.1 (ב) (בסעיף זה: "תיעוד").

ב. על אף האמור בס"ק (א), ממונה על עובדים רשאי להחליט כי ברצונו לקבל תיעוד בתדירות מסוימת או בדרך מסוימת. לדוגמה: פעם בחודש או פעם ברבעון. כמו כן רשאי ממונה על עובדים להחליט כי רק פרטי תיעוד מסוימים יועברו אליו, או כי יש להעביר לו דיווח רק ביחס לסוג מסוים של מפגשים. כמו כן, ממונה על עובדים רשאי להחליט להעביר את התיעוד לממונים אחרים או ליועצת המשפטית של המשרד.

ג. ההוראות שבס"ק (א)-(ב) לא יחולו על עובדים שהם בתפקיד מנכ"ל או ראש יחידת סמך, וכן בדרגות ובתפקידים מקבילים לתפקידים אלה. עובדים כאמור ישקלו אם יש מקום לדווח על פגישות עם שדלנים ליועצת המשפטית של המשרד.

5 התחייבות כלפי שדלן

5.1 עובד לא יתחייב בשם המדינה ולא ישלם כספים מאוצר המדינה אלא אם הוסמך לכך כדין ולא יתחייב בשם המדינה, אם לא הוסמך לכך כדין ולא יתחייב בשם המדינה, אם לא הוסמך לכך על פי חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, וכן לא יתחייב עובד בשם המדינה מעבר לסמכותו, כפי שנקבעה לפי החוק.

יוני 2023	בתוקף מתאריך:	 משרד התיישבות והמשימות הלאומיות
1	מהדורה מס':	
כלל אגפי המשרד ועובדיו	תחולה:	
עמוד 4 מתוך 4		
קשר של עובדי המשרד עם שדלנים		נוהלי משרד

5.2 כללה הפגישה התחייבות מפורשת או משתמעת של העובד שאינו בכיר כלפי השדלן או צד שלישי כלשהו, או מצג של התחייבות כאמור, יציין העובד בדיווח כאמור גם את תוכן ההתחייבויות ויעביר את הדיווח אל הממונה עליו. במידת הצורך יעביר הממונה דיווח גם אל היועץ המשפטי האחראי על התחומים שאותו עובד פועל בהם.

טבלת מעקב שינויים שבוצעו בנוהל

טבלת שינויים			
מהדורה	תאריך פרסום	סעיף/ים מושפע/ים	תיאור השינוי / נימוקים
2			
3			